

PORADNIK PSIEGO OPIEKUNA

To klucz do zdrowia i szczęścia
Twojego Psa

Anna Klimasara-Seweryńska

e-book

akademiageozoo.pl

Anna Klimasara-Seweryńska

PORADNIK PSIEGO OPIEKUNA

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Kopiowanie, reprodukcja lub odczyt jakiegokolwiek fragmentu tej książki w środkach masowego przekazu wymaga pisemnej zgody. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli. Autor oraz Wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tym ebooku informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności za ich wykorzystanie ani za związane z tym ewentualne naruszenia praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w ebooku.

Autor: Anna Klimasara-Seweryńska

Korekta: Agnieszka Seweryńska

Skład: Rafał Seweryński

Wydawca: Rafał Seweryński

Dystrybutor: AS Wirtualny Rozwój Osobisty

ul. Cypriana Kamila Norwida 6/6, 58-309 Wałbrzych

e-mail: akademia@geozoo.pl

www: <https://akademiageozoo.pl/>

ISBN: 978-83-962205-1-6

Copyright © Anna Klimasara-Seweryńska i Rafał Seweryński

Wałbrzych 2023

Wstęp

Pies jest najlepszym przyjacielem człowieka i towarzyszem dnia codziennego. Potrzebuje on od swojego właściciela dużo miłości i zrozumienia. Każdy opiekun powinien znać potrzeby, zachowanie i stan zdrowia swojego psa. Decydując się na wybór czworonoga trzeba wziąć pod uwagę wiele czynników. Nie tylko jego wygląd ma znaczenie, ale przede wszystkim rasa, czy płeć psa i nasz styl życia. Imię psa lub suki najlepiej dostosować do wyglądu lub charakteru czworonoga. Ważna jest również właściwa komunikacja z psem, której należy się nauczyć. Warto jest poznać aparat ruchowy i układ trawienny psa, żeby skutecznie zapobiegać psim schorzeniom.

Bardzo duże znaczenie w prawidłowym rozwoju psa oraz na stan jego zdrowia psychicznego i fizycznego wpływają: spacer, zbilansowana dieta, zabawa i pielęgnacja zwierzęcia. Szczenię lub czworonoga już dorosłego warto jest nauczyć podstawowych komend, które ułatwiają komunikację psa z opiekunem. Należy, jednak pamiętać, że nie wszystkie psy są jednakowo pojętne lub nie lubią wykonywać poleceń człowieka. W takim przypadku należy uzbroić się w cierpliwość. Nie wolno psa traktować instrumentalnie, trzeba szanować jego indywidualność i wrażliwość.

Zdając sobie sprawę, że nie każdy z nas jest lekarzem weterynarii, zoologiem czy behawiorystą, starałam się na podstawie własnego doświadczenia i wiedzy specjalistów napisać poradnik dla psiego opiekuna, aby po jego przeczytaniu dał sobie radę z wychowaniem zdrowego psa. Jest to zbiór praktycznych porad, niezbędnych dla każdego psiego właściciela.

Historia psa domowego

Naukowcy na przestrzeni wieków nie wypowiedzieli się jednoznacznie na temat pochodzenia psa. Tak naprawdę nie wiadomo, kiedy człowiek odkrył, że pies jest zwierzęciem stadnym, które można udomowić.

Od 2007 roku obchodzimy 1 lipca Światowy Dzień Psa. Takie święto zawdzięczamy czasopismu „Przyjaciel Pies”. Zostało ono utworzone w celu zwrócenia szczególnej uwagi na psa, jako najwierniejszego przyjaciela człowieka i problemy psów w schroniskach.

Przodkowie współczesnych psów znacznie różnili się między sobą, szczególnie wyglądem i rozmiarem. Podobne były do łasic, jak również do wilków ze względu na swój wygląd czy zachowanie.

Powszechnie ludzie uważają, że przodkiem psa jest wilk. Nawet pomimo dostępu do zaawansowanych badań, dużych zmian technologicznych i przeprowadzania licznych eksperymentów, w dalszym ciągu nie jest znana jednoznaczna teoria, która w całości opisałaby nam genezę tych niesamowitych zwierząt.

W obecnych czasach psy są najbardziej różnorodnym gatunkiem wśród wszystkich ssaków. W całej ewolucji psa następowały ogromne zmiany. Jedna z teorii głosi, że człowiek udomowił wilka. W dawnych czasach ludzie zabierali wilcze szczeniaki, które przyzwyczajały się od małego do przebywania z człowiekiem.

Dorośle osobniki są już udomowione, a więc nie boją się człowieka. Mają przy tym różne usposobienie. Te najbardziej łagodne wybierane są do wydawania potomstwa. Trudno jest jednoznacznie stwierdzić skąd naprawdę pochodzi pies, ponieważ istnieje kilka teorii jego udomowienia.

Hans Räber uważał, że psy pochodzą od euroazjatyckich wilków, a argumentami potwierdzającymi tę teorię są:

- Ciężar mózgu psa, który jest o 30% mniejszy od ciężaru mózgu wilka i najbardziej do niego zbliżony.
- Podobieństwo w kształcie czwartych zębów psa przedtrzonowych do powierzchni tych samych zębów u wilka.
- Badania etologiczne wykazują na najlepszy dowód zachowań społecznych wśród sforsów i watah wilków.
- Badania krwi psa, w związku z budową białek określonej grupy wskazują największe podobieństwa do krwi wilka.

Według teorii Darwina udział w powstaniu psów miały kojoty i szakale, które żyły na obszarze Azji Mniejszej i Ameryki Północnej. W dawnych czasach taka teoria była głoszona, a ludzie w to wierzyli. Z biegiem czasu poglądy na ten temat uległy zmianie.

Najnowsze badania jednak wskazują, że psy nie pochodzą z Azji, a z Afryki. Pracownicy Uniwersytetu Cornell w USA napisali artykuł, w którym opublikowali rezultaty swoich badań. Badania wskazały na pochodzenie psów z Afryki, a nie jak wcześniej przypuszczano z Azji. Stwierdzono rozpowszechnienie wśród psów domowych afrykańskiego genu.

Według licznych źródeł historycznych i archeologicznych początkowe udomowienie psa miało miejsce na Syberii, w Palestynie i Iraku. Było to 12 tysięcy lat przed naszą erą. Współczesne badania archeologiczne dokonały odkrycia psa sprzed 31 tysięcy lat p.n.e. Tego typu odkrycia weryfikują wcześniejsze badania.

Natomiast mozaiki podłogowe nie są przykładem badań archeologicznych, a wynika z nich, że Starożytni Rzymianie wyjątkowo cenili mastiffa, jako psa stróżującego oraz myśliwskiego. Wykorzystywali go również w cyrkach i do towarzystwa.

W czasach starożytnych charty i mastiffy mieli także Grecy, którzy wykorzystywali te zwierzęta do polowań oraz ochrony gospodarstw domowych. Psy miały znaczący udział w mitologii i religii wielu kultur i pokoleń. Najczęściej pojawiały się, jako towarzysze polowań herosów i bogów oraz strażnicy piekieł.

Na podstawie analiz izotopowych pozostałości kostnych pozwala określić z dużym prawdopodobieństwem, że pierwsze udomowione psy wyglądem najbardziej przypominały współczesne husky syberyjskich, ale były od nich większe.

Europę można zaliczyć do najstarszych terenów udomowienia psa. Na obszarze Niemiec, Anglii i Danii znaleziona najstarsze szczątki tych ssaków. W wyniku prac archeologicznych przeprowadzonych na terenie Belgii została odkryta część szkieletu psa, który żył 31 tysięcy lat temu.

W Polsce najstarszą czaszkę psa domowego znaleziono w okolicy Sandomierza. Miało to miejsce około 4 tysiące lat p.n.e. W naszym kraju dużą popularnością cieszyły się psy w średniowieczu, które wykorzystywano podczas polowań. W tamtych czasach prawo do trzymania tych ssaków miały wyższe klasy społeczne, np. biskupi. Najczęstszymi rasami były wówczas charty, wyżły, ogary czy brytany. W XVI wieku trzymano przeważnie psy pasterskie, które pomagały przy wypasie owiec.

Doskonałym dokumentem przedstawiającym hodowlę psów w Polsce jest książka „Myślistwo z Ogary” Jana Ostroroga, który był polskim pisarzem, przyrodnikiem, a także wojewodą poznańskim w XVII wieku. Książka poświęcona jest szczególnie ogarom i chartom.

Na przestrzeni wieków zaczęto krzyżować różne rasy psów, dzięki czemu powstały nowe odmiany tych stworzeń o różnym wyglądzie i przeznaczeniu. Nowe rasy tych zwierząt wykształtowały również odmienny charakter, od najgroźniejszych do łagodnych i spokojnych.

Obecnie nadal psy wykorzystywane są podczas polowań i w gospodarstwach wiejskich do pilnowania domu i zwierząt domowych. Jednak najczęściej pies jest najlepszym przyjacielem człowieka, potrzebny do zabawy i towarzystwa. Niejednokrotnie traktowany jest jak bezcenny członek rodziny, a jego towarzystwo ma często wpływ na zdrowie człowieka, zwiększając często jego odporność na stres.

W wyniku społecznej i fizycznej ewolucji psy bardziej niż jakikolwiek inny gatunek zwierząt, nabyły zdolność rozumienia i komunikowania się z człowiekiem. Ssaki te są wyjątkowo dostosowane do upodobań ludzkich, zachowania człowieka, a nawet jego diety. Na świecie żyje obecnie 400 mln psów, które należą do 400 różnych ras. Poszczególne rasy pod względem genetycznym w dużym stopniu różnią się od siebie.

Najpopularniejsze rasy psów

Na temat powstawania ras można mówić wówczas, kiedy wystarczająca grupa osobników, należących do tego samego gatunku ulega rozmnażaniu przy uwzględnieniu: środowiska, użyteczności, geografii czy historii, zachowując te same cechy. Nie ma dokładnie podanego czasu, w którym człowiek zaczął ingerować w hodowlę psów.

Proces tworzenia ras miał miejsce w okresie, kiedy człowiek zaczął prowadzić osiadły tryb życia, związany z hodowlą zwierząt domowych i uprawą ziemi, porzucając życie koczownika. Na początku zostały wyłonione rasy psów regionalnych. Selekcja ta była dokonana przez ludzi i środowisko. Takim przykładem prarasy mogą być odkryte szczątki psów torfowych.

Na podstawie pozostałych w skałach szczątek organizmów, które pochodzą około 4500 lat p.n.e. można wyszczególnić 5 podstawowych typów psa z tamtego okresu:

- wilkowate,
- charty, których charakterystyczna budowa ciała umożliwia osiągnięcie dużych prędkości przy pogoni za zwierzyną podczas polowań,
- mastyfy, bardzo duży pies obronny, bojowy lub myśliwski, który dawniej charakteryzował się płową sierścią,
- psy pasterskie, nieprzeciętnie odważne, broniące zwierząt hodowlanych przez drapieżnikami,
- pointery, to jedna z grup psów, które należą do wyżłów irlandzkich i brytyjskich.

W Polsce pierwsza książka „Myślistwo z Ogary” na temat ras psów, zwłaszcza ogarów i chartów pojawiła się w XVII wieku, która została napisana przez Jana Ostroroga. W tamtych czasach rasy ssaków z gatunków psa domowego wybierane były na podstawie przydatności w gospodarstwie.

W czasach dzisiejszych rasy psów wyselekcjonowane są przez organizację kynologiczną na podstawie wzorca rasy i ukierunkowane szczególnie ze względu na wygląd zewnętrzny oraz przekazywanie swoich cech fizycznych i psychicznych potomstwu.

Na przestrzeni wieków hodowcy psów dokonując selekcji tych ssaków, doprowadzili do pokaźnych różnic pomiędzy psami z tego samego gatunku, nie tylko pod względem rozmiaru, ale także wagi, charakteru, koloru sierści czy kształtu.

Nie istnieje jednolita systematyka ras, przede wszystkim ze względu na niżej podane powody:

- wiele ras, które wcześniej przeznaczonych było do określonego celu, w dzisiejszych czasach pełni dużo funkcji,
- niektóre rasy psów popularne są na całej kuli ziemskiej,
- istnieją rasy psów które żyją w jednym kraju czy w bliskim jego zasięgu.

Istnieje tysiące ras psa domowego, przede wszystkim myśliwskie. W dzisiejszych czasach w rejestrach kynologicznych widnieje około 400 ras.

Do podstawowych grup ras psów pod względem użyteczności należą:

- psy użytkowe, które są psami pasterskimi, służbowe, stróżujące, pociągowe oraz towarzyszące osobom niepełnosprawnym,
- psy myśliwskie, między innymi wyżły, płochacze, psy gończe,
- psy do towarzystwa.

Przykładowy podział współcześnie występujących grup psów ze względu na ich budowę:

- molosy, duże psy, głównie pasterskie, do których należą: dogi, mastyfy,
- charty, jeden z najstarszych typów psa, wykorzystywane podczas polowań nie kierują się węchem tylko wzrokiem,
- teriery, dawniej jako psy myśliwskie, do polowania na lisy, wydry, borsuki, szczury czy myszy, dzisiaj raczej psy towarzyskie,
- szpice, wśród których znajdują się psy: myśliwskie, pasterskie i pociągowe,
- pinczery, które są rasą niemiecką i należą do psów obronnych i stróżujących,
- sznaucery, psy o różnej wielkości.

Według regulaminu hodowli psów rasowych celem hodowli powinno być doskonalenie psów pod względem psychicznym, fizycznym i użytkowym z wzięciem pod uwagę podstaw naukowych. Ważne jest żeby hodowcy kierowali się dobrem tych zwierząt.

Rasy polskich psów cieszą się za granicą dużym uznaniem. Do tych szczególnie wyróżnionych należą pięć ras, które nie tylko mają długą historię, ale również są piękne:

- Polski owczarek nizinny wpisany na listę psów rasowych. Pies ten mimo, że zaliczany jest do rodziny owczarków jest średniej wielkości. Owczarki te odznaczają się dużym temperamentem, są inteligentne i radosne. Nadal są wykorzystywane w charakterze stróżów w domowych gospodarstwach czy na pastwiskach. Jednak w większości to ulubione pupile człowieka o charakterystycznym długim futrze.
- Owczarek podhalański, który znany jest jako pies stróżujący w polskich górach. Do Europy przyjechały z Azji. Owczarek to pies pasterski, który na Podhalu zagościł od XV wieku. Pojawił się w Polsce znacznie później niż chart polski. Sierść owczarka podhalańskiego jest koloru białego.
- Gończy polski jest myśliwskim psem, który był nierzadko trzymany na polskim dworze. Te psy posiadają niemały temperament i dużą wytrzymałość. Mają silne mięśnie i

czarne umaszczenie z rudym i czarnobrazowym podpaleniem. Dobrze sprawdzają się także w roli psów stróżujących.

- Chart polski żyje w Polsce od XII wieku. Podobnie, jak pies gończy został wychowany na polskim dworze. Jest to typowy pies myśliwski, który brał udział w polowaniu dzikiej zwierzyny. W XX wieku psy te nie były popularne i zaczęły zanikać. W czasach współczesnych liczba chartów w Polsce jest mała i w większości są to psy ozdobne, rzadko obecnie uczestniczą w polowaniach.
- Ogar polski to również pies myśliwski. Rasa ta była popularna XX wieku i w czasach dzisiejszych znowu została przywrócona popularność. Psy te cieszyły się dawniej jeszcze większą popularnością niż psy gończe czy charty. Czworonogi te nie tylko potrafią polować, ale także czuwają nad bezpieczeństwem ludzi. Psy te są inteligentne i podatne na tresurę. Znane są również w Niemczech i we Francji.

Współcześnie rasy tych pięciu psów spotykane są rzadziej niż w czasach średniowiecza. Nadal jednak przyciągają swoim wyglądem i bystrością.

Popularne rasy psów w polskich domach

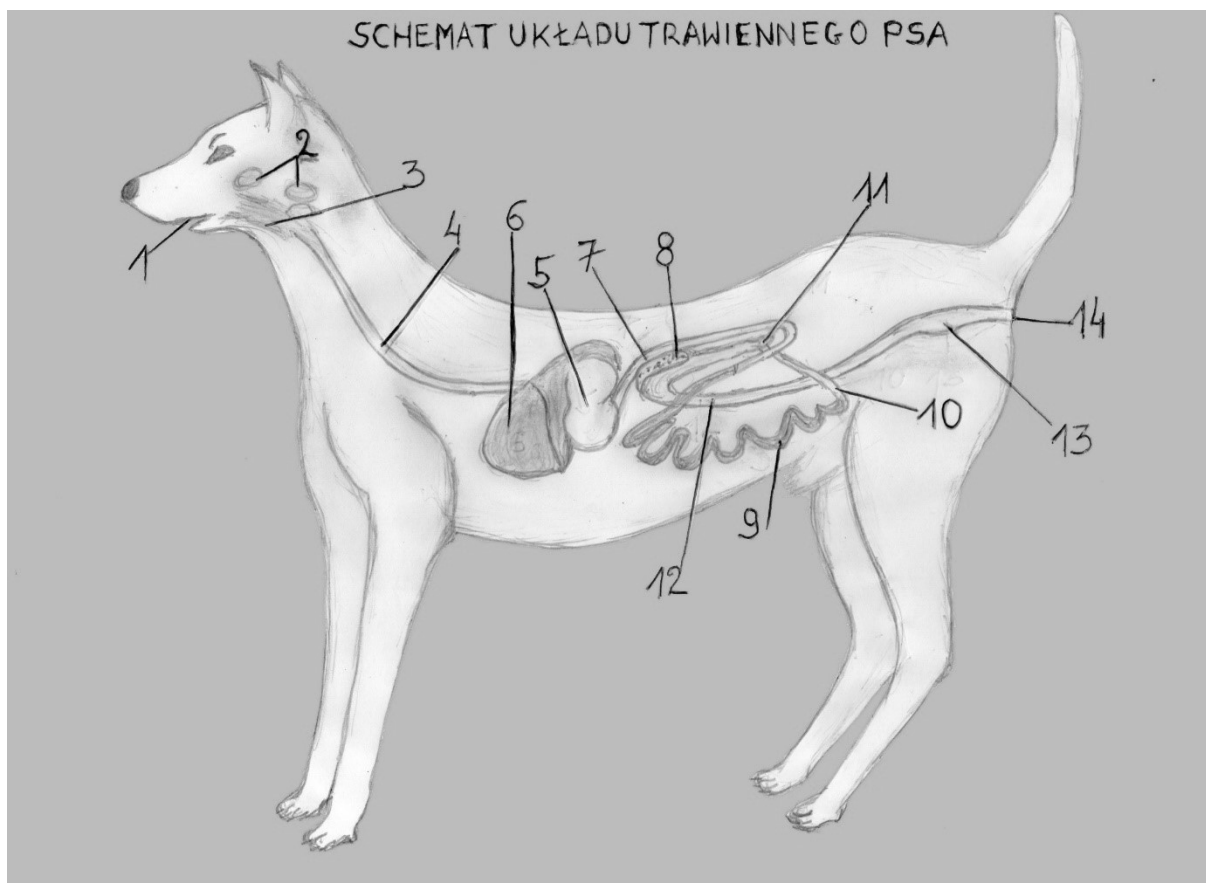
1. Owczarek niemiecki

Owczarek niemiecki, który jest najpopularniejszą rasą na świecie i w Polsce. Na kuli ziemskiej żyje ponad jeden milion tych średniej wielkości psów. Uważane są za najbardziej inteligentne czworonogi. Owczarek niemiecki jest psem o dużym temperamencie, aktywnym fizycznie i żywiołowym. Jest typem sportowca, wymagającym dużego ruchu i ćwiczeń umysłowych. Psy tej rasy posiadają wszechstronne przeznaczenie. Długość ich życia wynosi w granicach 10-12 lat.

Układ trawienny

Układ trawienny rozpoznaje smaki przez odpowiednie receptory oraz zajmuje się wstępną mechaniczną i chemiczną obróbką pokarmu. Poza tym następuje w nim wchłanianie przetworzonych składników pokarmowych i wody. Natomiast nie strawioną pozostałość eliminuje. Schemat budowy układu trawiennego psa:

Rysunek – Schemat układu trawiennego psa:

1. Wargi
2. Gruczoły ślinowe
3. Gardło
4. Przełyk
5. Żołądek
6. Wątroba
7. Dwunastnica o długości około 26 cm
8. Trzustka
9. Jelito czcze
10. Jelito kręte (biodrowe)
11. Jelito ślepe
12. Okrężnica
13. Jelito proste (odbytnica)
14. Odbyt

Przewód pokarmowy ciągnie się od jamy ustnej do odbytu. **W skład układu pokarmowego wchodzi:**

- jama ustna,
- gardło,
- przełyk,
- żołądek,
- jelito cienkie:
  - dwunastnica,
  - jelito czcze,
  - jelito kręte czyli biodrowe;
- jelito grube:
  - jelito ślepe,
  - okrężnica,
  - jelito proste (odbytnica);
- wątroba,
- trzustka.

Jama ustna

Jama ustna wykorzystywana jest do przyjmowania pokarmu, mechanicznej jego przeróbki poprzez chwytanie, miażdżenie i rozcieranie. Pokarm w jamie ustnej jest zanalizowany pod względem smakowym. Uformowany kęs zostaje przesunięty do gardła. Jama ustna pełni funkcje: w walce, obronie i agresji.

Jama ustna zbudowana jest z:

- warg,
- policzków,
- zębów,
- dziąseł,
- gruczołów ślinowych,
- języka,
- podniebienia miękkiego i twardego.

👉 **Wargi psa** są długie i cienkie. Mogą ulegać kurczeniu w celu osłonięcia zębów. Pse wargi sygnalizują uległość lub agresję w zależności od swojego położenia.

👉 **Gruczoły ślinowe** jamy ustnej ułatwiają rozdrabnianie pokarmu. Podzielone są na: żuchwowe, podjęzykowe, jarzmowe, przyuszne i policzkowe. Wydzielanie śliny jest procesem ciągłym. Zmniejsza się gdy pies jest przestraszony. Przy odwodnieniu organizmu wydzielanie śliny może być wstrzymane.

Podstawy fizjologii żywienia

Na przestrzeni ostatnich lat znaczny rozwój nauki przyczynił się do zwiększenia wiedzy w zakresie fizjologii żywienia psów. Największą plagą XXI wieku jest otyłość naszych czworonogów. Pokarm zjadany przez psa jest źródłem substancji potrzebnych do wzrostu tkanek i organów oraz reagowaniem na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Poza tym jest źródłem energii niezbędnej do procesów metabolicznych. Większość procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie zwierząt jest nastawiona na przyrost masy ciała i odkładanie tłuszczu. Zwierzęta są ciągle nastawione na pobieranie pokarmu. Czynnikiem hamującym apetyt są hormony płciowe, których podwyższone ciśnienie hamuje czynności związane z pobieraniem pożywienia. Pobudza to jednocześnie zachowania płciowe. W ośrodkowym układzie nerwowym, dokładnie w mózgu, zlokalizowane są ośrodki regulujące pobieranie pokarmu. Informacje te mogą być przekazywane za pośrednictwem układu nerwowego, jak np. receptory wzrokowe czy węchowe oraz układu hormonalnego. Po spożyciu pokarmu następuje wzrost stężenia hormonów. Ośrodkowy układ nerwowy jest odpowiedzialny za krótkoterminową i długoterminową regulację pobierania składników pokarmowych i energii.

Krótkofalowa regulacja pobierania pożywienia

Krótkofalowa regulacja pożywienia polega na kontrolowaniu przez ośrodkowy układ nerwowy zachowania psa. Oznacza to regulowanie ilości pobranej w posiłku energii. Podczas połykania dochodzi do pobudzenia receptorów, które są zlokalizowane w okolicy ustno-gardłowej. W dalszej kolejności zostają pobudzone receptory w żołądku.

Sygnały informacyjne mózgu o spożyciu pokarmu mogą być generowane przez:

- mechaniczne rozszerzenie przewodu pokarmowego,
- chemiczne pobudzenie receptorów w błonie śluzowej żołądka i jelit,
- hormony wydzielane przez błonę śluzową ze względu na obecność pokarmu.

Podstawowym hormonem przewodu pokarmowego, który posiada silne właściwości pobudzające łaknienie jest **grelina**. Stężenie jej jest minimalne, gdy w żołądku znajduje się dużo pokarmu. W przeciwnym przypadku, gdy większa ilość pokarmu przedostała się do jelita, to stężenie wytwarzanej greliny jest coraz większe. Kiedy cały pokarm z żołądka trafi do jelita to łaknienie rośnie, a stężenie greliny jest wówczas największe.

Długofalowa regulacja pobieranego pożywienia

Za długofalową koordynację pobierania pożywienia i wydatkowania energii zaangażowana jest przede wszystkim tkanka tłuszczowa. Wytwarza ona hormony o nazwie **adipokiny**. Najważniejsze z nich to **insulina** i **leptyna**. Ich stężenie we krwi krążącej jest proporcjonalne do ilości tkanki tłuszczowej w organizmie. Leptyna jest hormonem, który wywołuje uczucie sytości i działa na neurony znajdujące się w przewodzie pokarmowym.

Zapotrzebowanie i regulacja pobierania wody

Pobieranie wody, która jest niezbędnym składnikiem pokarmowym żywych organizmów podlega ścisłej regulacji. U psa do utraty wody dochodzi przeważnie podczas oddychania z parą wodną oraz w czasie wydalania moczu i kału. Czworonogi ciągle tracą wodę, a pobierają ją tylko okresowo co sprawia, że rodzi się pragnienie. Jest ono powiązane z zawartością wody w organizmie i osmolalnością osocza. Poza tym ilość pobieranej wody jest powiązana z ilością i składem pobieranego pożywienia. Wzrost spożycia wody może być spowodowane przez przyjmowanie zwiększonej ilości posiłku białkowego, węglowodanowego. Nie dotyczy to tłuszczu. Pobieranie wody może zwiększać też chlorek sodu, jaki znajduje się w posiłku. Podwyższona jego zawartość powoduje wzrost spożywanej wody i wydalanego moczu. Woda w organizmie czworonoga może pochodzić z wypijanych płynów i zjadanego pożywienia. Może być także wytwarzana podczas metabolizmu składników pokarmowych. Jest to woda metaboliczna, która może pokryć od 5 do 10% dziennego zapotrzebowania na wodę.

Pochodzi ona z utlenianych składników pokarmowych:

- utlenienie 100 g białka wytwarza 41 g wody,
- 100 g węglowodanów – 60 g wody,
- 100 g tłuszczu – 107 g wody.

Znaczenie zbilansowanego żywienia

Psy powinny otrzymywać w posiłku odpowiednią ilość kalorii, która pokryje ich codzienne zapotrzebowanie na energię. Jest to uzależnione od wielkości, wieku, stanu zdrowia i stylu życia czworonoga. Zapotrzebowanie na energię związane jest także z powierzchnią ciała zwierzęcia, ponieważ ma ona wpływ na tempo utraty ciepła. W przeliczeniu na kilogram masy ciała, mniejszy pies ma większą powierzchnię ciała, niż duży czy ogromny pies. **Na przykład 2,5 kg pies ma większą powierzchnię ciała o 212% od czworonoga ważącego 50 kg.** Oznacza to, że mniejsze czworonogi potrzebują znacznie więcej energii w przeliczeniu na kilogram. Podstawą dobrego żywienia jest podaż odpowiedniej ilości potrzebnych składników pokarmowych.

Zbilansowane i kompletne pożywienie musi spełniać sześć podstawowych zasad:

- Zawierać wszystkie potrzebne składniki pokarmowe czyli musi być kompletne.
- Zawierać składniki w proporcjach potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania czworonoga czyli musi być zbilansowane.
- Pożywienie powinno być łatwostrawne, żeby składniki pokarmowe mogły być w odpowiednich ilościach przyswojone.
- Posiłek musi dostarczać psu potrzebną dla niego energię.
- Zbilansowane i kompletne pożywienie musi być bezpieczne pod względem mikrobiologicznym i chemicznym. Oznacza to, że powinno zawierać składniki odżywcze, bez szkodliwych substancji.
- Posiłek musi być smaczny, żeby pies chętnie go konsumował.